

Folketingets Europaudvalg
lov@ft.dk

Jan E. Jørgensen
Jan.E@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Ved Stranden 8

1061 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

Folketingets Europaudvalg har i brev af 3. februar 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 133 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jan E. Jørgensen (V)

27. februar 2020

Spørgsmål nr. 133:

”Vil ministeren oversende a) en liste over årsager til arbejdsretlige konflikter, der er blevet kendt ulovlige af EU-Domstolen, og b) en liste over EU-Domstolens begrundelser for at kende arbejdsretlige konflikter ulovlige?”

J.nr. 2020 - 924

Svar:

I præjudicielle sager er det de nationale domstole, der har kompetence til at påkende lovligheden af en konkret konflikt, mens EU-Domstolen udtaler sig om fortolkningen af EU-retten.

Hvis der med ”arbejdsretlige konflikter” sigtes til sager, hvor fagbevægelsen var direkte part i den nationale sag, der blev forelagt EU-Domstolen, findes der kun et enkelt eksempel på en dom fra EU-Domstolen, hvor domstolen har udtalt, at de konkrete kollektive kampskridt var i strid med EU-retten, nemlig sag C-341/05, Laval-sagen.

Konklusionen på dommen er som følger:

”Artikel 49 EF og artikel 3 i Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en fagforening i en medlemsstat, hvor arbejds- og ansættelsesvilkårene på de områder, der er nævnt i direktivets artikel 3, stk. 1, første afsnit, litra a)-g), er fastsat i lovgivningen, bortset fra bestemmelser om mindsteløn, gennem kollektive kampskridt i form af en blokade af byggepladser, som det er tilfældet i hovedsagen, forsøger at få en tjenesteyder, der har hjemsted i en anden medlemsstat, til at indlede forhandlinger om lønniveauet til de udstationerede arbejdstagere samt at tiltræde en kollektiv overenskomst, hvis bestemmelser på visse af de nævnte områder fastsætter mere fordelagtige betingelser end dem, der følger af den relevante lovgivning, mens andre vedrører områder, der ikke er nævnt i direktivets artikel 3”.

I den også meget omtalte Viking-sag, C-438/05, overlod EU-Domstolen det til den nationale domstol at vurdere de kollektive kampskridts saglige formål og proportionalitet.

I begge de nævnte sager fulgte EU-Domstolen ikke den daværende danske regerings synspunkt om, at konfliktretten ikke var omfattet af traktatens regler om fri udveksling af tjenesteydelser (Laval, præmis 86-87) hhv. etablering (Viking, præmis 39-40).

Selvom det kun er en enkelt sag, hvor EU-Domstolen har udtalt sig konkret om lovligheden, har dens praksis haft vidtrækkende betydning, idet EU-lovgivningen skal fortolkes og anvendes på samme måde i alle EU-landene. Dermed har praksis betydet, at fagbevægelsen i Danmark ikke over for en udenlandsk tjenesteyder kan konflikte for krav om, at tjenesteyderen indgår overenskomst med bestemmelser om lokal forhandling.

Hertil kommer, at dommene i Laval og Viking, der faldt med en uges mellemrum i december 2007, i det efterfølgende halve år blev fulgt af to domme, der af bl.a. den europæiske fagbevægelse blev set som en fortsættelse af linjen, hvorefter økonomiske rettigheder i form af retten til fri bevægelighed har forrang for arbejdstagernes rettigheder:

I Rüffert-sagen (C-346/06) og Luxembourg-sagen (C-319/06) konstaterede EU-Domstolen, at den tyske delstat Niedersachsen hhv. Luxembourg stillede krav, der gik videre end udstationeringsdirektivet.

Selvom sagerne ikke var om arbejdsretlige konflikter som defineret ovenfor, havde Rüffert-sagen dog nær tilknytning til problemstillingen vedr. kollektive rettigheder, idet sagen vedrørte delstatslovgivningens krav om, at der ved opgaver i offentlige udbud skulle betales løn i henhold de på leveringsstedet gældende kollektive overenskomster. Ifølge domstolen levede delstatslovgivningen ikke op til udstationeringsdirektivets definition på hverken "lovgivning" eller "overenskomster, der finder generel anvendelse". Da overenskomsten ikke fandt generel anvendelse i private kontrakter, fandt domstolen ikke, at det var berettiget af hensyn til arbejdstagernes beskyttelse at stille krav om overenskomstmæssige vilkår i offentlige kontrakter.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard